

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych

RAPORT WSTĘPNY

2023-0035

NUMER ZDARZENIA

WYPADEK

FUEL: Zdarzenie związane z paliwem

LOC-I: Utrata kontroli – w locie

Jedynym celem badania jest zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym.

Komisja nie orzeka o winie i odpowiedzialności. Badanie jest niezależne i odrębne w stosunku do wszelkich postępowań sądowych lub administracyjnych.

Wykorzystywanie raportu do celów innych niż zapobieganie wypadkom i incydentom lotniczym, może prowadzić do błędnych wniosków i interpretacji.

Użytkownik prywatny, lot po kręgu
Petr Svoboda Vodova 6, 61200 Brno, Republika
Czeska, samolot UL, Siemens Schukert D-1,
SP- SYAN
Sławno, 28.06.2023 r

Raport wstępny został wydany przez Państwową Komisję Badania Wypadków Lotniczych na podstawie informacji znanych w dniu jego publikacji.

Raport przedstawia jedynie fakty dotyczące okoliczności zaistnienia i przebiegu zdarzenia lotniczego w stosownych przypadkach doraźne zalecenia dotyczące bezpieczeństwa.

Raport został sporządzony w języku polskim.

Warszawa, 28 lipca 2023 r.

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych
ul. Chałubińskiego 4/6, 00-928 Warszawa

kontakt@pkbwl.gov.pl

Telefon alarmowy 24 h: +48 500 233 233

<https://www.pkbwl.gov.pl>

Spis treści

WPROWADZENIE	4
SYMBOLE I SKRÓTY	6
1. INFORMACJE FAKTOGRAFICZNE	8
1.1. Historia lotu	8
1.2. Obrażenia osób.....	9
1.3. Uszkodzenia statku powietrznego.....	9
1.4. Inne uszkodzenia	10
1.5. Informacje dotyczące personelu	10
1.6. Informacje o statku powietrznym.....	11
1.7. Informacje meteorologiczne	12
1.8. Pomoce nawigacyjne	13
1.9. Łączność.....	13
1.10. Informacje o lądowisku.....	13
1.11. Rejestratory pokładowe.....	13
1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu	13
1.13. Informacje medyczne i patologiczne	14
1.14. Pożar.....	14
1.15. Czynniki przeżycia	15
1.16. Testy i badania.....	15
1.17. Informacje o organizacjach i zarządzaniu	15
1.18. Informacje uzupełniające	15
1.19. Przydatne lub skuteczne metody badania.....	16
2. ZALECENIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA.....	16

WPROWADZENIE

PODSTAWY PRAWNE

Państwowa Komisja Badania Wypadków Lotniczych jest organem do spraw badania zdarzeń lotniczych, o którym mowa w art. 4 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 996/2010 z dnia 20 października 2010 r. w sprawie badania wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz zapobiegania im oraz uchylającego dyrektywę 94/56/WE (Dz. Urz. UE L 295 z 12.11.2010, str. 35, z późn. zm.).

Komisja prowadzi badania na podstawie przepisów ustawy Prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002 r. (Dz. U. 2002 Nr 130 poz. 1112, z późn. zm.) i prawa Unii Europejskiej z zakresu wypadków i incydentów w lotnictwie cywilnym oraz z uwzględnieniem norm i zalecanych metod postępowania zawartych w Załączniku 13 do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, sporządzonej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. (Dz. U. z 1959 r. poz. 212, z późn. zm.).

PODSTAWOWE INFORMACJE O ZDARZENIU

Operator (użytkownik), nr lub rodzaj lotu – Użytkownik prywatny, lot po kręgu.

Producent, typ, model i znaki rozpoznawcze statku powietrznego – Petr Svoboda Vodova 6, 61200 Brno, Republika Czeska, samolot UL, Siemens Schukert D-1, SP- SYAN.

Miejsce i data zdarzenia – Sławno, 28.06.2023 r.

ZGŁOSZENIE ZDARZENIA

PKBWL została powiadomiona o zdarzeniu w ramach obowiązkowego systemu zgłaszania zdarzeń, w dniu 28 czerwca 2023 r.

Zdarzeniu nadano numer ewidencyjny – 2023-0035.

Na podstawie wstępnych informacji, zdarzenie zostało zakwalifikowane jako – wypadek.

W trakcie badania, kwalifikacja zdarzenia nie została zmieniona.

POWIADOMIENIE O ZDARZENIU

PKBWL powiadomiła o zdarzeniu:

- państwo producenta;
- EASA;
- ULC.

ORGANIZACJA BADANIA

Badanie zostało przeprowadzone przez – PKBWL.

Nadzorujący badanie (IIC) – Jacek Bogatko.

Grupy specjalistyczne – nie powołano grup specjalistycznych.

Pełnomocni Przedstawiciele (i ich doradcy) – żadne państwo nie wyznaczyło ACCREP.

ZALECENIA

O ile nie wskazano inaczej, zawarte w niniejszym raporcie zalecenia zostały skierowane do organów regulacyjnych państwa odpowiedzialnego za sprawy, których te zalecenia dotyczą. Decyzja, co do działań jakie należy podjąć leży w gestii tych organów. Szczegóły podano w rozdziale 4 niniejszego raportu.

CZAS

Czasy w raporcie zostały podane w LMT. W dniu zdarzenia LMT=UTC+2.

DATA

Jeżeli w raporcie podano datę w formacie cyfrowym, to poszczególne cyfry oznaczają DD.MM.RRRR, gdzie DD oznacza dzień, MM miesiąc, a RRRR rok.

RYSUNKI I TABELLE

Jeżeli w raporcie nie zaznaczono inaczej – źródło PKBWL.

STRESZCZENIE

W dniu 28.06.2023 r. z lądowiska w Sławnie, wystartował do lotu samolot Siemens Schuckert D-1. Pilot zaplanował wykonanie dwóch kręgów nadlotniskowych. Po wykonaniu pierwszego kręgu i niskiego przelotu samolot zaczął się łagodnie wznosić. Pilot, na małej wysokości wykonał pierwszy zakręt w lewo. Po pierwszym zakręcie utracono kontakt z samolotem.

Rozbity samolot odnaleziono w obrębie kręgu nadlotniskowego w okolicy drugiego zakrętu.

SYMBOLE I SKRÓTY

SYMBOLE

°	Stopień np. °C (temperatura) i 1° (ką)
'	Minuta
”	Sekunda

SKRÓTY

A

ACCREP Akredytowany przedstawiciel (ang. accredited representative)

B

BEW Masa bazowa pustego samolotu (ang. Basic Empty Weight)

C

C Stopnie Celsjusza

E

E Wschód / wschodnia długość geograficzna

L

l Litr(-y)

M

m Metr(-y)

MTOM Maksymalna masa do startu (ang. maximum take-off mass)

N

N Północ / północna szerokość geograficzna / Niuton (ang. odpowiednio North / Northern latitude / Newton)

R

RWY Droga startowa (ang. runway)

S

SP Statek powietrzny

T

TOM Maksymalna masa startowa (ang. maximum take-off mass)

U

ULC Urząd Lotnictwa Cywilnego

1. INFORMACJE FAKTOGRAFICZNE

1.1. Historia lotu

W dniu 28.06.2023 r. na lądowisku w Sławnie pilot zaplanował wykonanie dwóch kręgów nadlotniskowych na samolocie Siemens Schuckert D-1. Miały to być pierwsze loty po wykonaniu przeglądu technicznego i wykonaniu lotu próbnego kontrolnego samolotu przez uprawnioną osobę. Był to pierwszy lot pilota tym samolotem. Właściciel samolotu, w chwili zdarzenia siedział w samochodzie i obserwował lot. Po pierwszym kręgu pilot zaplanował wykonanie podejścia do lądowania i niski przelot nad pasem, a po drugim lądowanie. Po wykonaniu pierwszego kręgu i niskiego przelotu, pilot wprowadził samolot w lewy zakręt. Po zakręcie właściciel samolotu stracił z nim kontakt wzrokowy. Po około 30 min od startu właściciel samolotu stwierdził, że prawdopodobnie pilot odleciał gdzieś dalej od lądowiska. Zadzwoił do pracownika ochrony i zapytał czy nie widział w jakim kierunku odleciał samolot. Pracownik ochrony stwierdził, że w stronę Ustki. Około godzinę po starcie brat właściciela samolotu (który przybył na lądowisko) powiadomił policję o zaginięciu samolotu.

Poszukiwania samolotu początkowo prowadzono w kierunku Ustki. Położenie samolotu ustalono korzystając z aplikacji „znajdź mój telefon”. Rozbity samolot odnaleziono około północy w obrębie kręgu nadlotniskowego w okolicy drugiego zakrętu (Rys. 1).

Rysunek 1. Szkic prawdopodobnego przebiegu końcowej fazy lotu.

1.2. Obrażenia osób

Tabela 1. Ogólne – liczbowe zestawienie obrażeń

Obrażenia ciała	Załoga	Pasażerowie	Ogółem na pokładzie statku powietrznego	Pozostali
Śmiertelne	1	0	0	0
Poważne	0	0	0	0
Lekkie	0	0	0	Nie dotyczy
Brak	0	0	0	Nie dotyczy
RAZEM	1	0	0	

1.3. Uszkodzenia statku powietrznego

Samolot uległ zniszczeniu. Zniszczona została przednia część kadłuba łącznie z kabiną pilota. Uszkodzone zostały górne i dolne skrzydła, podwozie, silnik oraz śmigło.

Rysunek 2. Samolot po zdarzeniu widok z przodu

Rysunek 3. Samolot po zdarzeniu widok z prawej strony od tyłu

1.4. Inne uszkodzenia

Nie stwierdzono.

1.5. Informacje dotyczące personelu

1.5.1. Dowódca statku powietrznego

Pilot: mężczyzna, lat 62.

Licencja: PPL(A) – licencja pilota samolotowego turystycznego.

Uprawnienia wpisane do powyższej licencji:

- SEP(L) ważne do 31 sierpnia 2023;
- Noc.

Nalot ogólny: 158 h 27 min, w tym nalot dowódczy 109 h 16 min.

Nalot na typie:

- Pierwszy lot na typie Siemens Schuckert D-1.

Nalot przed zdarzeniem:

- w ciągu ostatnich 24 h: 0 h;
- w ostatnich 7 dniach: 0 h;
- w ostatnich 90 dniach: 40 min.

Kontrola w powietrzu – przeprowadzona dnia 30 czerwca 2021 r., poza okresem ważności.

Orzeczenie lotniczo-lekarskie – klasa 2 z ograniczeniem VML, ważne do 4 kwietnia 2024 r.

Odpoczynek – pilot miał zapewniony odpoczynek w warunkach domowych.

Znajomość lądowiska oraz doświadczenie pilota na trasie lotu – pilot znał bardzo dobrze lądowisko.

Miejsce w kokpicie i wykonywane czynności – samolot jednomiejscowy, pilot.

1.6. Informacje o statku powietrznym

1.6.1. Zdarność do lotu i obsługa techniczna

a) Informacje ogólne:

- Siemens Schuckert D-1 replika jednomiejscowego samolotu myśliwskiego zbudowana przez Siemens-Schuckert Werke w 1916 roku. Samolot Siemens Schuckert D-1 był niemiecką kopia francuskiego samolotu Nieuport 17;
- producent – Peter Swoboda; Vodova 6, 61200 Brno, Republika Czeska;
- oznaczenie fabryczne (model) – Siemens Schuckert D-1;
- nr fabryczny (seryjny) – 001/2006;
- rok budowy – 2006;
- znaki rozpoznawcze – SP-SYAN;
- właściciel – prywatny;
- użytkownik – prywatny;
- świadectwo wpisu do ewidencji – data wpisu 24 maja 2022 r., nr ewidencyjny 2152 – ważne w dniu zdarzenia;
- protokół z lotu próbnego kontrolnego samolotu z dnia 24 czerwca 2023 r., poświadczenie zdarność do lotu wystawione na 10 h.

b) Historia statku powietrznego:

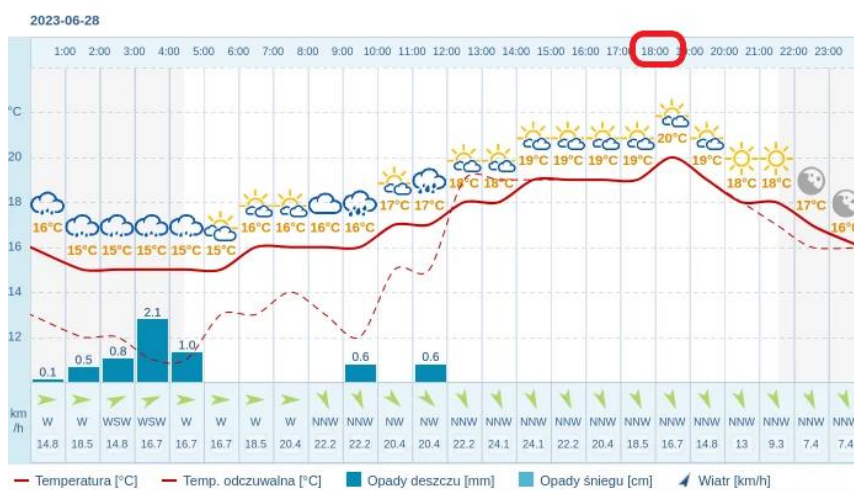
- nalot od początku eksploatacji – 20:22 h;
- nalot po naprawie głównej – nie było naprawy;
- nalot od ostatniego przeglądu – 28 min;

- modyfikacje – zmiana silnika, śmigła i tylnego kółka;
  - dziennik eksploatacyjny – prowadzony starannie;
  - dokumentacja obsługowa – książka urządzenia latającego prowadzona starannie.
- c) Silniki i śmigła:
- silnik Rotax 503 z rozrusznikiem elektrycznym, deklarowany nalot 136 h, zamontowany na płatowcu 17.08.2021;
  - śmigło AEROLUX nr fabr. B2R009, zamontowane na silniku 16.06.2023;
- d) Paliwo:
- zalecane – Pb 95;
  - stosowane podczas lotu – Pb 95;
  - ilość według zapisu w dzienniku eksploatacyjnym – 16,5 l;
  - rozmieszczenie na pokładzie – zbiornik paliwa umieszczony za ścianą ogniową po stronie kabiny.
- e) Obciążenie statku powietrznego:
- MTOM – 300 kg;
  - BEW – 170,6 kg;
  - TOW – 265 kg;

1.7. Informacje meteorologiczne

Pogoda nie miała wpływu na zaistnienie wypadku.

Rysunek 4. Meteoogram dla obszaru Mikołajek [źródło: www.meteo.pl]

1.8. Pomoce nawigacyjne

W trakcie lotu pilot nie korzystał z żadnych pomocy nawigacyjnych.

1.9. Łączność

Samolot nie był wyposażony w radio.

1.10. Informacje o lądowisku

Sławno/Sławsko

Status:

Lądowisko zarejestrowane.

Współrzędne:

N54°23'34.8" E16°40'55.6".

Radio:

Sławno-Radio 122.2.

Elewacja:

100 ft.

RWY 045/225, 595 x 31 m.

Uwagi:

Nr ewid. ULC 345.

Rysunek 5. Dane lądowiska Sławno [źródło: dlapilota.pl]

1.11. Rejestratory pokładowe

Samolot nie był wyposażony w pokładowy rejestrator parametrów (FDR) ani rejestrator rozmów w kabinie (CVR). Żaden z tych rejestratorów nie był wymagany obowiązującymi przepisami lotniczymi.

1.12. Informacje o szczątkach i zderzeniu

Wrak samolotu odnaleziono w rejonie kręgu nadlotniskowego pomiędzy wysokimi brzożami (Rys. 6).

Uszkodzenia samolotu oraz brak śladów dobiegu świadczą o tym, że samolot spadał praktycznie pionowo, a zderzenie z ziemią nastąpiło z pochyleniem pod kątem około 70°. Pierwszy z ziemią zderzył się przód samolotu, a następnie lewe skrzydło. Kadłub złamał się za kabiną pilota, a ogon odchylił się w lewą stronę. Świadczy to o tym, że zderzenie z ziemią nastąpiło bez rotacji. Nie stwierdzono, aby jakkolwiek element samolotu oddzielił się od niego przed zderzeniem

z ziemią. Na prawych skrzydłach (górnym i dolnym) znajdowały się rozdarcia poszycia powstałe w wyniku kontaktu z gałęziami brzozy. Wszystkie elementy samolotu, które oddzieliły się od niego w trakcie wypadku znajdowały się w pobliżu wraku.

Rysunek 6. Miejsce wypadku [Źródło: Policja]

1.13. Informacje medyczne i patologiczne

W wyniku zdarzenia pilot odniósł liczne obrażenia ciała w tym uszkodzenia twarzoczaszki, połamane nogi. Komisja nie otrzymała jeszcze wyników sekcji zwłok.

1.14. Pożar

Pożar nie wystąpił.

1.15. Czynniki przeżycia

Po odnalezieniu wraku samolotu ciało pilota znajdowało się w kabinie. Pilot uderzył twarzą w tablicę przyrządów. Pasy bezpieczeństwa były rozpięte, a zapięcie pasów było odkształcone. Głowa pilota była oparta na rękach, które były złożone i opierały się na tablicy przyrządów. Na przedniej części kabiny, nad tablicą przyrządów widoczne były ślady rozmazanej krwi. Powyższe fakty świadczą o tym, że po zderzeniu pilot żył i próbował wydostać się z kabiny. Ponieważ akcja poszukiwawcza samolotu trwała długo, pilot nie miał szans na przeżycie.

1.16. Testy i badania

Na miejscu zdarzenia przeprowadzono oględziny wraku samolotu. W trakcie oględzin ustalono:

- a) ciągłość kinematyczna układów sterowania była zachowana;
- b) w odstojniku paliwa umieszczonym w kabinie pod zaworem paliwowym stwierdzono obecność paliwa i niewielką ilość powietrza;
- c) w filtrze paliwa zamocowanym na ścianie ogniowej po stronie silnika stwierdzono niewielką ilość paliwa;
- d) w instalacji paliwowej silnika stwierdzono niewielką ilość paliwa;
- e) w komorze pływakowej pierwszego gaźnika stwierdzono brak korka spustowego i brak paliwa;
- f) w komorze pływakowej drugiego gaźnika stwierdzono niski poziom paliwa;
- g) stan świec zapłonowych – dobry;
- h) zbiornik paliwa został wgnieciony i powstały dwa niewielkie otwory;
- i) ze zbiornika paliwa zlano około 1 l paliwa.

1.17. Informacje o organizacjach i zarządzaniu

W dniu 24.06.2023 r. samolot został sprawdzony pod względem technicznym, oblatany i dopuszczony do lotów na okres 10 h.

1.18. Informacje uzupełniające

Brak.

1.19. Przydatne lub skuteczne metody badania

Zastosowano standardowe metody badań.

2. ZALECENIA DOTYCZĄCE BEZPIECZEŃSTWA

Nie sformułowano zaleceń dotyczących bezpieczeństwa.